

Notat om vejledning og opkvalificering, nytteindsats og
befordringsgodtgørelse

Til brug for behandling ved skriftlig votering i uge 5,
2024

Praksisnotat om vejledning og opkvalificering, nytteindsats og
befordringsgodtgørelse.

Indhold

Praksisnotatet er baseret på lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
(beskæftigelsesindsatsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 701 af 22. maj
2022, med senere ændringer.

I. INDLEDNING

II. LOVGRUNDLAG

III. TILBUD OM VEJLEDNING OG OPKVALIFICERING OG
NYTTEINDSATS

IV. BEFORDRINGSGODTGØRELSE OG
MERUDGIFTSGODTGØRELSE

V. ANKESTYRELSENS EFTERPRØVELSE AF KOMMUNENS
SKØN I AFGØRELSEN

VI. PRAKSIS – ANKESTYRELSENS PRINCIPMEDDELELSER

VII. DE KONKRETE MØDESAGER

I. INDLEDNING

På temamødet den 1. februar 2024, som gennemføres ved skriftlig
votering, behandles 17 sager om tilbud om vejledning og opkvalificering,
2 sager om nytteindsats samt 3 sager om befordringsgodtgørelse og
merudgiftsgodtgørelse.

II. LOVGRUNDLAG

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats:

Målgrupper

§ 6. Der er følgende målgrupper i denne lov:

- 1) Personer, som modtager dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.
- 2) Jobparate personer, som er fyldt 30 år, og jobparate personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager kontanthjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.
- 3) Aktivitetsparate personer, som er fyldt 30 år, og aktivitetsparate personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager kontanthjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.
- 4) Uddannelsesparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager uddannelseshjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.
- 5) Aktivitetsparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager uddannelseshjælp eller overgangsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, og som ikke er omfattet af introduktionsprogrammet efter integrationsloven.
- 6) Personer, der modtager sygedagpenge efter lov om sygedagpenge.
- 7) Personer i jobafklaringsforløb efter kapitel 18.
- 8) Personer i ressourceforløb efter kapitel 19.
- 9) Personer, der er visiteret til fleksjob eller er visiteret til tilbud om støtte i form af tilskud til selvstændig virksomhed på grund af en varigt og væsentligt nedsat arbejdsevne efter kapitel 20, bortset fra fleksjobvisiterede omfattet af nr. 10.
- 10) Personer i revalideringsforløb efter kapitel 21 bortset fra personer i forrevalidering omfattet af nr. 6.
- 11) Personer, der modtager førtidspension efter lov om social pension eller efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.
- 12) Selvforsørgende, der ikke er i beskæftigelse og ikke opfylder betingelserne for at modtage offentlig hjælp til forsørgelse, herunder dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., forsørgelsesydelse

efter lov om aktiv socialpolitik eller su efter SU-loven, og personer, der ikke kan få tilbud efter integrationsloven.

13) Unge under 18 år med behov for en uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsats.

...

Tilbudsmuligheder

§ 52. Jobcenteret kan give tilbud om følgende:

- 1) Virksomhedspraktik, jf. kapitel 11.
- 2) Ansættelse med løntilskud, jf. kapitel 12.
- 3) Nytteindsats, jf. kapitel 13.
- 4) Vejledning og opkvalificering, jf. kapitel 14.

Stk. 2. Tilbud kan gives hver for sig eller i kombination. Tilbud kan ligeledes gives i kombination med timer, hvor personen er ordinært ansat som lønmodtager. Personen kan ikke varetage samme arbejdsfunktioner i tilbud og som ordinært ansat, jf. dog § 59, stk. 2, 2. pkt.

Overordnede betingelser for tilbud

§ 53. Tilbud skal så vidt muligt være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger, med henblik på at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, jf. dog stk. 2-8 og § 54.

Stk. 2. For personer omfattet af § 6, nr. 1 og 2, kan tilbud om uddannelse efter § 96 uanset stk. 1 gives, hvis tilbuddet styrker personens muligheder for fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Stk. 3. Stk. 1 finder ikke anvendelse for tilbud efter § 97 a.

Stk. 4. For personer omfattet af § 6, nr. 1-3, personer omfattet af § 6, nr. 4 og 5, i en indsats efter § 30 a og personer omfattet af § 6, nr. 7, 8 og 12, kan tilbud uanset stk. 1 fastsættes af jobcenteret under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet, og tilbud efter kapitel 11 om virksomhedspraktik og kapitel 14 om vejledning og opkvalificering kan gives, med henblik på at personen opnår samfundsmæssig forståelse. Tilbuddet skal dog altid være tilpasset personens helbredstilstand.

Stk. 5. For personer omfattet af § 6, nr. 1, 4 og 5 med uddannelsespålæg, skal tilbud gives, med henblik på at personen hurtigst muligt påbegynder og gennemfører en relevant studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse på almindelige vilkår, jf. § 30.

Stk. 6. For personer omfattet af § 6, nr. 6 og 7, kan tilbud også gives for at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Stk. 7. Personer omfattet af § 6, nr. 12, har ret til tilbud efter kapitel 11, 12 og 14, medmindre tilbuddet ikke kan antages at ville forbedre personens beskæftigelsesmuligheder.

Stk. 8. For personer omfattet af § 6, nr. 13, kan tilbud gives efter en konkret vurdering med henblik på at understøtte, at personen bliver klar til uddannelse.

§ 54. For personer omfattet af § 6, nr. 1, kan tilbud uanset § 53, stk. 1, § 57, stk. 1, § 58, stk. 1, § 67, stk. 1, og § 92 fastsættes af jobcenteret som rådighedsafprøvende tilbud, hvis jobcenteret vurderer, at der er tvivl om, hvorvidt personen har den fornødne vilje til at medvirke aktivt i indsatsen.

Stk. 2. Tilbuddet gives med henblik på at afprøve personens vilje til medvirken i og rådighed for den aktive indsats.

...

Nytteindsats

§ 82. Personer omfattet af § 6, nr. 1-5, kan få tilbud om nytteindsats hos offentlige arbejdsgivere.

Formålet med nytteindsats

§ 83. Tilbud om nytteindsats gives, med henblik på at personen skal arbejde for sin ydelse. Arbejdet skal have et indhold, som giver den enkelte mulighed for at indgå i et arbejdsfællesskab og udføre samfundsnyttigt arbejde for sin ydelse.

Stk. 2. For personer omfattet af § 6, nr. 1, kan nytteindsats alene gives som rådighedsafprøvende tilbud, jf. § 54.

Stk. 3. Opgaverne under tilbuddet skal ligge ud over det normerede niveau for opgaveløsningen hos den offentlige arbejdsgiver.

...

Varighed

§ 85. Et tilbud om nytteindsats kan have en varighed på op til 13 uger.

Vejledning og opkvalificering

Ordinær uddannelse

§ 90. Personer omfattet af § 6 bortset fra personer omfattet af § 6, nr. 9, som er i fleksjob eller modtager tilskud til selvstændig virksomhed, og personer omfattet af § 6, nr. 11, kan få tilbud om vejledning og opkvalificering, som kan bestå af uddannelser, der har hjemmel i lov og udbydes generelt. Uddannelsen skal umiddelbart være rettet mod job på arbejdsmarkedet.

Øvrig vejledning og opkvalificering

§ 91. Personer omfattet af § 6 bortset fra personer omfattet af § 6, nr. 9, som er i fleksjob eller modtager tilskud til selvstændig virksomhed, kan få tilbud om vejledning og opkvalificering i form af uddannelser og kurser, der ikke er omfattet af § 90, korte vejlednings- og afklaringsforløb, særligt tilrettelagte projekter og særligt tilrettelagte uddannelsesforløb, herunder praktik under uddannelsesforløbet.

Stk. 2. Praktikperioder under særligt tilrettelagte uddannelsesforløb kan sammenlagt vare højst 3 måneder, og hver enkelt praktikperiode kan højst vare 1 måned. I praktikperioden finder § 60 om forholdet til den ansættelsesretlige lovgivning m.v. tilsvarende anvendelse.

Formålet med vejledning og opkvalificering

§ 92. Tilbud om vejledning og opkvalificering gives for at udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet eller opkvalificering til at kunne påbegynde og gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Ret til læse-, skrive-, regne- og ordblindkurser samt realkompetencevurdering

§ 93. Personer omfattet af § 6 bortset fra personer omfattet af § 6, nr. 9, som er i fleksjob eller modtager tilskud til selvstændig virksomhed, har ret til tilbud om et læse-, skrive-, regne- eller ordblindkursus, hvis en test har vist behov for et sådant kursus. Personer omfattet af § 6, nr. 4 og 5, har ret til et sådant kursus, i umiddelbar forlængelse af at testen har vist et behov.

Stk. 2. Personer omfattet af § 6, nr. 1, der er fyldt 30 år, og personer omfattet af § 6, nr. 2 og 3, har ret til tilbud om en realkompetencevurdering, hvis de ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Stk. 3. Tilbud efter stk. 1 og 2 skal være omfattet af § 90 eller regler herom udstedt i medfør af § 99.

§ 95. Personer under 30 år, der er omfattet af § 6, nr. 1-5, kan ikke få tilbud efter dette kapitel til en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse.

Stk. 2. Jobcenteret kan fravige stk. 1 for personer, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som har forsørgerpligt over for hjemmeboende børn eller har opbrugt deres ret til su til videregående uddannelse.

Stk. 3. Ved anvendelse af stk. 2 skal tilbud om en erhvervskompetencegivende uddannelse kvalificere til job inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft, og der må ikke være tale om en uddannelse, der med hensyn til niveau og varighed kan sidestilles med eller overstiger en kandidatuddannelse.

Stk. 4. Unge under 25 år, der er omfattet af § 6, nr. 1, og som påbegynder en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse på baggrund af et uddannelsespålæg efter § 30, har uanset stk. 1 ret til at få uddannelsen som tilbud, indtil den unge har haft 6 måneders ledighed, jf. § 9.

...

Befordringsgodtgørelse m.v.

§ 175. Personer omfattet af § 6, nr. 1 og 9, som deltager i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse efter kapitel 9, og personer omfattet af § 6, nr. 1-10, som deltager i tilbud efter kapitel 11-14, har ret til befordringsgodtgørelse, når den daglige transport mellem bopæl og stedet, hvor tilbuddet eller uddannelsen gennemføres, og retur er mere end 24 km. Godtgørelsen pr. dag kan alene udbetales for de kilometer, der ligger ud over 24 km. Personer omfattet af § 6, nr. 12, som deltager i tilbud efter kapitel 11, 12 og 14, og personer omfattet af § 6, nr. 13, som deltager i tilbud efter kapitel 11 og 14, kan efter en konkret vurdering få godtgørelse efter denne bestemmelse. Personer omfattet af § 6, nr. 1-5 og 12, som ansættes med løntilskud hos en privat arbejdsgiver efter kapitel 12, kan ikke få befordringsgodtgørelse.

Stk. 2. Godtgørelsen udgør 0,99 kr. pr. kilometer (2019-niveau). Denne kilometersats følger den til enhver tid gældende kilometersats, som Skatterådet efter ligningslovens § 9 C fastsætter for fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads over 120 km pr. arbejdsdag.

Stk. 3. Ved udbetaling afrundes den samlede godtgørelse til nærmeste hele kronebeløb.

Stk. 4. Personer omfattet af § 6, nr. 1 og 9, som deltager i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse efter kapitel 9, og personer omfattet af § 6, nr. 1-10, som deltager i tilbud efter kapitel 11-14, har ret til at få dækket den faktiske udgift til befordring, hvis udgiften er en følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Personer omfattet af § 6, nr. 12, som deltager i tilbud efter kapitel 11, 12 og 14, og personer omfattet af § 6, nr. 13, som deltager i tilbud efter kapitel 11 og 14, kan efter en konkret vurdering få dækket faktiske udgifter til befordring efter denne bestemmelse.

Stk. 5. Arbejdsløshedskassen træffer afgørelse om og udbetaler befordringsgodtgørelse efter stk. 1-3 til personer, der er omfattet af § 6, nr. 1.

§ 176. Personer omfattet af § 6, nr. 2-5, 7, 8, 12 og 13, som deltager i tilbud efter kapitel 11, 13 og 14, kan efter jobcenterets vurdering få op til 1.000 kr. om måneden i hel eller delvis godtgørelse til anslåede udgifter ved at deltage i tilbuddet. Merudgiftsgodtgørelsen kan ikke anvendes til at dække udgifter til befordring ud over de første 24 km, jf. § 175, stk. 1.

Stk. 2. Kommunen fastsætter nærmere retningslinjer for udbetaling af merudgiftsgodtgørelsen. Kommunen giver information til kommunens borgere om indholdet af retningslinjerne.

III. TILBUD OM VEJLEDNING OG OPKVALIFICERING OG NYTTEINDSATS

Det er i beskæftigelsesindsatslovens § 6 fastsat, hvilke personer, der er i målgruppen for at modtage hjælp i form af tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven. Målgrupperne omfatter blandt andet modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp og sygedagpenge samt borgere, som er visiteret til jobafklaringsforløb, ressourceforløb eller fleksjob.

Efter § 52 kan tilbud bl.a. være vejledning og opkvalificering og nytteindsats.

Efter § 53, stk. 1, er de overordnede betingelser for tilbud, at de så vidt muligt skal være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft og gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger med henblik på, at personen hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse.

Vejledning og opkvalificering kan være ordinær uddannelse. Ordinær uddannelse er uddannelser, der har hjemmel i lov, og som udbydes generelt.

Desuden kan det være vejlednings- og afklaringsforløb, der ikke kan indeholdes i definitionen af ordinær uddannelse. Det kan fx være korte vejlednings- og afklaringsforløb, særligt tilrettelagte projekter og særligt tilrettelagte uddannelsesforløb. Det kan fx også være danskundervisning, AMU-kurser eller STU-forløb.

Korte vejlednings- og afklaringsforløb omfatter meget korte forløb, hvor sigtet er at vejlede og afklare deltagernes muligheder på arbejdsmarkedet. Det kan fx være psykologhjælp og fysioterapi m.v., som led i beskæftigelsesindsatsen. Endvidere omfatter bestemmelsen korte særligt tilrettelagte projekter og særligt tilrettelagte uddannelsesforløb herunder praktik under særligt tilrettelagte uddannelsesforløb.

Som eksempler på forløb, der er oprettet af kommunerne, kan nævnes jobsøgningskurser, tilbud i et kommunalt projekt, hvor formålet kan være at afklare personens kompetencer og lægge en plan for, hvorledes personen kan komme ind på arbejdsmarkedet eller tilbud, hvor personen ordner haver eller rydder sne for nogle af kommunens svagere borgere. Det kan også være projekter, hvor personen er beskæftiget med produktion på kommunens værksteder til brug for kommunen selv (in house-produktion) eller andre kommuner. Det kan tillige være projekter, hvor ledige fremstiller produkter eller laver lettere paknings- og montageopgaver til private virksomheder.

Tilbuddet skal udvikle og afdække den lediges faglige, sociale eller sproglige kompetencer med henblik på opkvalificering til arbejdsmarkedet. For uddannelseshjælpsmodtagere gives tilbud om vejledning og opkvalificering som led i en uddannelsesrettet indsats med henblik på, at personen kan påbegynde og gennemføre en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse på almindelige vilkår.

Tilbud om vejledning og opkvalificering gives med udgangspunkt i arbejdsmarkedets behov og den enkeltes ønsker og forudsætninger. Om der skal gives et kort, mellemlang eller længerevarende uddannelsesstilbud afgøres ud fra en konkret individuel vurdering af, hvad der kan bringe personen hurtigst muligt ind på arbejdsmarkedet og samtidig fastholde personen i job.

Nytteindsats gives med det formål, at personen skal arbejde for sin ydelse. Arbejdet skal have et indhold, som giver den enkelte mulighed for at indgå i et arbejdsfællesskab og udføre samfundsnyttigt arbejde for sin ydelse. Formålet er at holde den ledige aktiv og motivere til hurtigt at komme i gang med uddannelse eller job, eller at bringe personen tættere på uddannelse eller job.

Kommunen kan give tilbud om nytteindsats hos offentlige arbejdsgivere. De opgaver, der indgår under tilbuddet om nytteindsats, skal ligge ud over det normerede niveau for opgaveløsning hos den offentlige arbejdsgiver.

Tilbud om nytteindsats kan gives til modtagere af dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp. På grund af det særlige formål og indhold vil nytteindsats primært være tiltænkt personer, som er i stand til at tage arbejde eller uddannelse, men nytteindsats kan efter en konkret vurdering også gives til modtagere af kontanthjælp eller uddannelseshjælp, som er vurderet aktivitetsparate.

Tilbud kan gives ved at kommunen i samarbejde med borgeren udarbejder Min Plan og derefter finder et tilbud til borgeren. Det kan også være borgeren selv, der finder et tilbud og ansøger om at kunne deltage i det.

Formelle krav til tilbuddet

Tilbuddet skal være beskrevet i Min Plan eller i rehabiliteringsplanens indsatsdel eller i et uddannelsespålæg.

Hvis de formelle betingelser ikke er overholdt kan det få den betydning, at kommunens afgørelse om tilbud er ugyldig. Det afhænger af en konkret vurdering af, om det kan have haft betydning for afgørelsen, at betingelsen ikke er overholdt.

IV. Befordringsgodtgørelse og merudgiftsgodtgørelse

Efter reglerne i beskæftigelsesindsatslovens § 175 kan kommunen udbetale befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelse i tilbud og uddannelse efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Retten til befordringsgodtgørelse omfatter personer, som er omfattet af § 6, nr. 1 og § 6, nr. 9 i beskæftigelsesindsatsloven, og som deltager i jobrettet uddannelse efter beskæftigelsesindsatslovens § 9.

Retten til befordringsgodtgørelse omfatter desuden personer, som er omfattet af § 6, nr. 1-10 i beskæftigelsesindsatsloven, og som deltager i tilbud om virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud, nytteindsats eller vejledning og opkvalificering. Der kan dog ikke udbetales befordringsgodtgørelse til personer omfattet af § 6, nr. 1-5, som ansættes med løntilskud hos en privat arbejdsgiver. Det skyldes, at der udbetales overenskomstmæssig løn eller tilsvarende løn fra arbejdsgiveren under ansættelsen, og at der er ret til fradrag efter SKATs regler om befordringsfradrag mellem hjem og arbejdsplads.

Personer, som er omfattet af § 6, nr. 12, i beskæftigelsesindsatsloven, som deltager i tilbud om virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud, eller vejledning og opkvalificering, kan få befordringsgodtgørelse efter en konkret vurdering. Det gælder dog ikke ved ansættelse i løntilskud hos en privat arbejdsgiver.

Tilsvarende kan personer, som er omfattet af § 6, nr. 13, i beskæftigelsesindsatsloven, og som deltager i tilbud om virksomhedspraktik eller vejledning og opkvalificering, få befordringsgodtgørelse efter en konkret vurdering.

Kommunen kan udbetale befordringsgodtgørelse, når den daglige transport mellem bopæl og stedet, hvor tilbuddet eller uddannelsen gennemføres og retur er mere end 24 km. Der kan alene udbetales godtgørelse for den daglige transport, der ligger ud over 24 km.

Godtgørelsen udbetales med en fast kilometertakst, som følger den til enhver tid gældende kilometersats, som er fastsat af Skatterådet for fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads ud over 120 km. pr. arbejdsdag. Denne sats skal også anvendes, selv om personen har under 120 km transport mellem bopælen og det sted, hvor tilbuddet eller uddannelsen gennemføres.

Befordringsgodtgørelsen beregnes på grundlag af den normale transportvej mellem bopælen og tilbuds- eller uddannelsesstedet. Det vil typisk være den korteste vej.

Kommunen kan desuden udbetale befordringsgodtgørelse for den faktiske udgift til befordring, jf. 175, stk. 4 i beskæftigelsesindsatsloven. Bestemmelsen medfører, at der kan udbetales befordringsgodtgørelse for de første 24 kilometers befordring, hvis udgiften til befordring er en følge af en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der behandles ikke sager

efter denne bestemmelse på temamødet, og bestemmelsen vil derfor ikke blive beskrevet nærmere i dette praksisnotat.

Efter reglerne i beskæftigelsesindsatslovens § 176 kan kommunen udbetale merudgiftsgodtgørelse til personer, som er omfattet af § 6, nr. 2-5, § 6, nr. 7, 8, 12 og 13, når personerne deltager i tilbud om virksomhedspraktik, nytteindsats og vejledning og opkvalificering.

Efter Jobcentrets vurdering kan der udbetales op til 1.000 kr. i hel eller delvis godtgørelse til de anslåede udgifter ved at deltage i tilbuddet. Merudgiftsgodtgørelsen kan ikke anvendes til at dække udgifter til befordring ud over de første 24 km. Hvis en person har mere end 24 km mellem sin bopæl og tilbuds- eller uddannelsesstedet, er personen omfattet af reglerne om befordringsgodtgørelse, som er beskrevet ovenfor.

Kommunen skal fastsætte retningslinjer for udbetaling af merudgiftsgodtgørelse.

V. Ankestyrelsens efterprøvelse af kommunens skøn i afgørelsen

Reglerne i beskæftigelsesindsatsloven er i vid udstrækning skønsmæssige. Det vil sige, at det i reglerne ikke helt præcist er bestemt, hvilke faktiske forhold der skal have en bestemt retlig konsekvens.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 69, at Ankestyrelsen kan efterprøve retlige spørgsmål.

I forarbejderne til retssikkerhedsloven er det præciseret, at Ankestyrelsens prøvelse i klagesager er begrænset på samme måde, som domstolene har begrænset prøvelsen af et forvaltningsretligt skøn.

Det betyder, at Ankestyrelsen kan efterprøve, om der er hjemmel til afgørelsen, og om der er faktiske fejl eller mangler ved grundlaget for afgørelsen.

Vi kan også efterprøve, om der er fejl eller mangler ved selve sagsbehandlingen, f.eks. om der er gennemført partshøring og om afgørelsen er begrundet. Desuden kan vi prøve, om almindelige forvaltningsretlige principper er overholdt, fx om kommunen har varetaget lovlige hensyn.

Vi kan derimod ikke efterprøve afvejningen af de faktiske oplysninger, som har dannet grundlag for udøvelsen af det skøn, som kommunens afgørelse er udtryk for.

Nogle bestemmelser er formuleret således, at det skønsmæssige element kun udgør en del af grundlaget for afgørelsen. I sådanne tilfælde prøver Ankestyrelsen ikke det skønsmæssige element, men de andre elementer.

Hvilke uddannelser, kurser eller projektføløb mv., et tilbud skal bestå i, vil i høj grad afhænge af et skøn, som Ankestyrelsen ikke kan efterprøve. Der vil være mange forskellige tilbud, der kan opfylde betingelsen om at udvikle eller afdække den lediges kompetencer til arbejdsmarkedet.

Ankestyrelsen kan derfor ikke efterprøve, hvilket af forskellige, lige egnede tilbud kommunen skal give.

Noget andet, der også begrænser Ankestyrelsens prøvelse er, at kommunen ofte har et meget mere indgående kendskab til borgerens forhold og arbejdsmarkedet i kommunen. Det kan føre til, at vi træffer afgørelse om, at der ikke er grundlag for at ændre kommunens afgørelse.

VI. PRAKSIS – ANKESTYRELSENS PRINCIPMEDDELELSER

Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med de konkrete sager for at belyse vores praksis på de relevante områder. Der er ikke tale om en udtømmende liste.

N-6-08

En borger blev henvist til et tilbud om vejledning og opkvalificering i form af arbejdsaktivering. Borger havde tidligere været henvist til et tilbud om vejledning og opkvalificering i form af et afklaringsforløb. De to tilbud kunne ikke sammenlignes. Borger havde ikke været involveret i kommunens beslutning om henvisning til arbejdsaktivering.

Henvisning til tilbud forudsætter, at borgerens jobplan ("Min plan") revideres. Jobplanen skal også revideres, når betingelserne for at gennemføre jobplanen ændrer sig. Kommunen havde ikke revideret jobplanen, da kommunen traf afgørelse om, at borgeren skulle deltage i

tilbuddet om vejledning og opkvalificering i form af arbejdsaktivering. Kommunens afgørelse om henvisning til tilbuddet om arbejdsaktivering var derfor ugyldig.

129-12

Unge under 30 år kan efter reglerne i beskæftigelsesindsatsloven ikke få tilbud om en studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse.

Principmeddelelsen fastslår, at der ved en studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse forstås en hel ordinær uddannelse, som enten giver studie- eller erhvervskompetence. HF enkeltfag er ikke en hel kompetencegivende uddannelse. HF enkeltfag kan derfor gives som tilbud til unge under 30 år.

Det fremgår af principmeddelelsen, at formålet med bestemmelsen i beskæftigelsesindsatslovens § 37 (nu § 95) er, at unge under 30 år så vidt muligt skal påbegynde en uddannelse på ordinære vilkår og på det forsørgelsesgrundlag, som normalt er tilknyttet uddannelsen.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovens § 21 b (nu § 30) om uddannelsespålæg. Efter reglerne om uddannelsespålæg skal jobcentret som led i det individuelle kontaktførelse forløb vurdere, om personer under 25 år vil kunne gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår. Bestemmelsen omfatter personer under 25 år, som modtager arbejdsløshedsdagpenge, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som ikke har hjemmeboende børn. Det er en betingelse, at personen under hele uddannelsen har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn eller lignende.

Principmeddelelsen fastslår, at en studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse efter lovens § 37 (nu § 95) er samme slags uddannelse, som er omfattet af § 21 b (nu § 30). Det vil sige uddannelser med et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn eller lignende.

34-20

Ankestyrelsen har i 2020 udarbejdet principmeddelelse 34-20. Principmeddelelsen er en såkaldt samleprincipmeddelelse, som indeholder en sammenskrivning af Ankestyrelsens principmeddelelser, om tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven. Principmeddelelsen indeholder i alt 11 sager, som belyser Ankestyrelsens praksis. Nedenfor gennemgås de 5 sager fra principmeddelelsen, som er relevante for temamødesagerne.

Sag nr. 2:

En kontanthjælpsmodtager kunne ikke stille krav om at få et tilbud på et bestemt ansættelsessted. Borgeren skulle have medindflydelse på tilrettelæggelsen af forløbet og have medansvar for at forbedre sine beskæftigelsesmuligheder. Hvilket tilbud, der i den enkelte sag kunne få borgeren tilbage på arbejdsmarkedet, afhang imidlertid – ud over hans egne ønsker – af et konkret skøn over hans samlede helbredsmæssige og sociale forhold, sammenholdt med bl.a. det hidtidige uddannelses- og arbejdsmæssige forløb. Borgeren måtte anses for at have haft såvel mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag som medindflydelse på tilrettelæggelsen af forløbet, da der generelt var et betydeligt sammenfald mellem hans ønsker til indholdet af tilbuddet og det tilbud, han havde fået af kommunen.

Sag nr. 6:

Borgeren fik afslag på kurser med henblik på certificering som IT-projektleder. Begrundelsen var borgerens uddannelse og omfattende erfaring fra arbejdsmarkedet, og at han ved egen hjælp var kommet i arbejde inden for sit fag.

Sag nr. 7:

Der var ikke grundlag for at tilsidesætte et jobcenters skøn, hvorefter en forsikret ledig fik afslag på kurset Pædagogisk Jobværksted, fordi han hurtigere ville kunne opnå varig beskæftigelse ved en virksomhedspraktik eller et løntilskudsjob som foreslået af anden aktør.

Sag nr. 8:

Der blev givet afslag på støtte til færdiggørelse af uddannelse inden for billedfag til en forsikret ledig i den grafiske branche. Begrundelsen var, at dette ikke var den korteste vej tilbage til arbejdsmarkedet for ansøgeren. Beskæftigelsesudvalget lagde vægt på, at ansøgeren havde en omfattende erfaring fra arbejdsmarkedet inden for den grafiske branche. Udvalget fandt derfor, at udnyttelse af ansøgerens allerede foreliggende kvalifikationer gennem en virksomhedsrettet indsats eller opkvalificering måtte gå forud for ny uddannelse med henblik på brancheskift.

Sag nr. 10:

Gennemførelse af de to første år af uddannelsen til sygeplejerske kunne ikke anses for den hurtigste vej for borgeren til at opnå varig beskæftigelse og selvforsørgelse. Ved denne vurdering lagde Beskæftigelsesudvalget vægt på, at borgeren allerede havde gode muligheder for at vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked. Udvalget lagde desuden vægt på, at det

var en betingelse for at få støtte til en specifik uddannelse eller en del af uddannelsen, at denne kunne medvirke til, at borgeren hurtigst muligt kunne få varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse.

6-14

Borgeren havde søgt kommunen om et fleksjob. Principmeddelelsen fastslår, at borgeren ikke kan anmode om, at kommunen alene tager stilling til et konkret ønske om hjælp, f.eks. i form af et fleksjob. Kommunen skal efter reglerne i retssikkerhedsloven se en ansøgning om eksempelvis et fleksjob i lyset af alle de muligheder, der findes for hjælp i den sociale lovgivning. Borgeren kan ikke kræve, at kommunen foreligger sagen for rehabiliteringsteamet. Kommunen har kun pligt til at foreligge sagen for rehabiliteringsteamet, når kommunen vurderer, at der er grundlag for at påbegynde behandlingen af en sag om ressourceforløb, fleksjob, tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende eller førtidspension.

52-16

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen ved udbetaling af befordringsgodtgørelse skal lægge de skattemæssige regler til grund ved beregning af afstanden mellem bopælen og tilbuds- eller uddannelsesstedet. Den normale transportvej vil som udgangspunkt være den korteste vejafstand målt i kilometer. Imidlertid vil det tidsmæssige forbrug og den økonomiske rimelighed kunne spille ind ved vurderingen. Der kan udbetales befordringsgodtgørelse for en længere afstand, hvis den længere vej er meget hurtigere, f.eks. fordi der er motorvej frem for bykørsel, eller fordi den korte vej indeholder en dyr færgeoverfart.

Principmeddelelsen fastslår også, at kommunen skal beregne befordringsgodtgørelsen med den til enhver tid gældende kilometersats, som Skatterådet fastsætter efter ligningsloven for befordring mellem hjem og arbejdsplads over 120 km. pr. arbejdsdag. Satsen gælder for alle borgere ved transport over 24 km pr. dag samt for borgere, som er bosat i udkantskommuner, og som efter skattereglerne har ret til et højere befordringsfradrag.

VII. DE KONKRETE MØDESAGER

Dette afsnit indeholder et resume af udvalgte mødesager. Der er alene skrevet resume om de sager, som kommunerne efter Ankestyrelsens vurdering kan uddrage læring af. Der vil typisk være tale om sager, hvor Ankestyrelsen har udtalt kritik af kommunen, eller hvor der er tale om

særlige problemstillinger, andre kommuner kan have gavn af at kende til i forbindelse med deres behandling af lignende sager.

Sag 1

Stadfæstelse – kommunen kunne anvende den kilometersats skatterådet fastsætter for fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads over 120 km pr. arbejdsdag efter ligningslovens § 9 C. Satsen er for 2020 0,98 kr. pr. kilometer, for 2021 0,95 kr. pr. kilometer, og for 2022 er satsen 1,08 kr. pr. kilometer. Borger havde ret til befordringsgodtgørelse efter beskæftigelsesindsatslovens § 175, stk. 1 og 2, i forbindelse med virksomhedspraktik. Vi henviser i afgørelsen til principmeddelelse 52-16. Vi bemærker, at satsen for hele 2022 er 1,08 pr. km. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 534 af 26. april 2022 om ændring af bekendtgørelse om Skatterådets satser for 2022 vedrørende fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads og udbetaling af skattefri godtgørelse for erhvervsmæssig befordring § 1, nr. 1, jf. § 2, stk. 2.

Sag 2

Vi stadfæster kommunens bevilling af et forløb ved en privat aktør, da vi vurderer, at der er tale om et rimeligt tilbud, der tager hensyn til borgers skånebehov. Vi kritiserer dog, at kommunen ikke har beskrevet tilbuddet om forløbet i "Min Plan" forud for tilbuddet.

Det følger af § 41 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at "Min Plan" skal beskrive den beskæftigelsesrettede indsats med henblik på at få personen i varigt job, herunder skal "Min Plan" indeholde oplysninger om tilbud efter kapital 11-14. Jobcenteret skal bl.a. udarbejde og opdatere "Min Plan" efter personens aktuelle situation og behov i forbindelse med afgivelse af tilbud.

Det følger af vores praksis i principmeddelelse N-6-08, at udarbejdelse af "Min plan" er en garantiforskrift. Vi vurderer dog, at fejlen ikke er så væsentlig, at afgørelsen er ugyldig. Grunden til dette er, at fejlen ikke har påvirket afgørelsen, idet der er tale om et passende tilbud, og at kommunen har anvendt reglerne om vejledning og opkvalificering korrekt.

Sag 3

Hjemvisning – afslag på ansøgning om HF-enkeltfag. Kommunen havde ved afgørelsen lagt til grund, at borgeren ikke havde ret til deltagelse i HF-enkeltfag, idet der herved var tale om en studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse. Borgeren modtog uddannelseshjælp og havde tidligere bestået nogle fag på HF. Videre

fremgik det af borgerens "Min Plan", at borgerens langsigtede mål er at gennemføre HF.

Vi fandt med henvisning til principmeddelelse 129-12, at kommunen burde behandle sagen igen. Af 129-12 fremgår det, at der ved studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse forstås en hel ordinær uddannelse. Det fremgår også af principmeddelelsen, at i tilfælde, hvor der er søgt om enkelte fag på HF enkeltfag, er der ikke tale om en kompetencegivende uddannelse i lovens forstand. Det gælder uanset, om der er tale om supplerings af en tidligere taget gymnasial uddannelse eller lignende. I disse tilfælde vil det være den tidligere uddannelse, som sammen med HF-faget er studiekompetencegivende.